

Analyse Miljoenennota en Rijksbegroting Volksgezondheid

Op basis van een analyse van de miljoenennota 2020 en de Rijksbegroting VWS 2020 zijn er geen inhoudelijke verrassingen te zien. Begrotingsmeevallers waren al bekend op basis van de voorjaarsbrief, en de afspraken uit de HLA's (waaronder juiste zorg op de juiste plek) komen uitgebreid terug in de rijksbegroting.

De belangrijkste aandachtspunten:

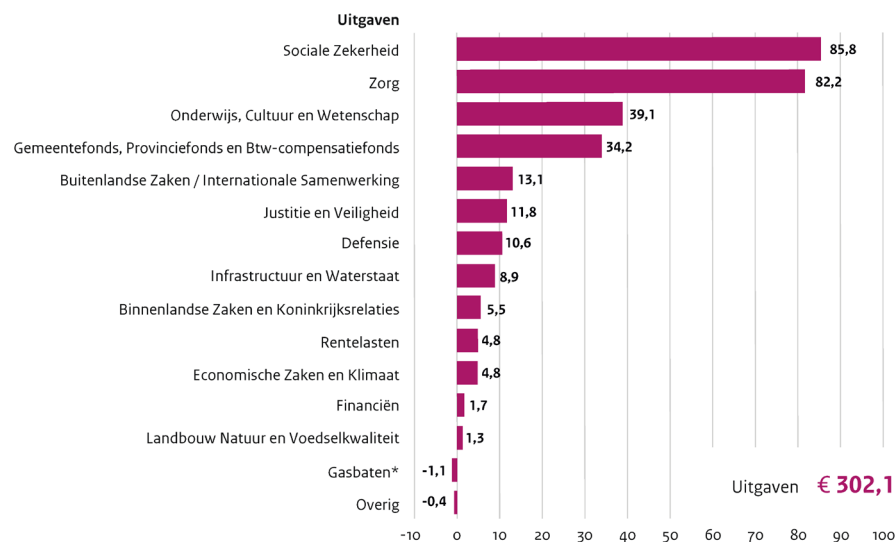
Het kabinet geeft minder meer uit aan de zorg

Oftewel, de zorguitgaven nemen wel toe, maar zijn lager dan verwacht bij Regeerakkoord. *“In deze Miljoenennota blijkt dat de zorguitgaven lager zijn uitgevallen dan waar eerder rekening mee was gehouden. De ruimte die hierdoor ontstaat, is samen met een meevaller door lager dan verwachte rentelasten gebruikt voor uitgaven aan andere maatschappelijke prioriteiten.”* (Zie voor meer informatie de [Miljoenennota 2020](#), blz. 35).

Het gaat hier om ruim €1,1 mld aanvankelijk geormerkt zorggeld dat door meevallers en ramingsbijstellingen van CPB nu gebruikt wordt voor uitgaven betreffende het pensioenakkoord, klimaatakkoord, extra woningen, defensie, jeugdzorg, asielketen, rechtsspraak, versneld afbouwen van de gaswinning. (Zie voor meer informatie de [Miljoenennota 2020](#), blz. 32/33).

De zorg blijft een van de grootste uitgaven

Van de totale uitgaven 302 mld geven we €82,2 uit aan zorg. (Zie voor meer informatie de [Miljoenennota 2020](#), blz. 34).

*Gasbaten zijn geen belasting- of premieontvangsten en staan daarom net als andere niet-belastingontvangsten aan de uitgavenkant.

De begrote inkomsten in 2020 betreft €305,5 mld. Met dus een begroot overschot van €3,4 mld.

In de zorg is er €3 mld meer beschikbaar is dan in 2019

“Er is 1,9 miljard voor de stijging van de lonen en prijzen, waarvan ruim 500 miljoen naar de ziekenhuizen gaat. Daarnaast is er 300 miljoen euro extra beschikbaar in 2020 voor investeringen in de jeugdzorg en 500 miljoen meer voor de kwaliteit van zorg voor ouderen in verpleeghuizen.”

Lees meer op de [website van de Rijksoverheid](#).

De volumegroei voor ziekenhuizen is conform het HLA 0,6%.

Opmerking Federatie Medisch Specialisten (Federatie): Dit waren al bekende getallen.

Maatregelen inzake dure geneesmiddelen

“Om de zorgkosten in toom te houden, blijft het kabinet ook onderhandelen over de prijs van dure geneesmiddelen en aandringen op meer openheid over de opbouw van medicijnprijzen door (inter)nationale farmaceuten. Vanaf 2020 worden ook de maximumprijzen van geneesmiddelen lager vastgesteld.”

Lees meer op de [website van de Rijksoverheid](#).

Voor de zomer 2020 komt het kabinet met voorstellen voor toekomstbestendige zorg

“De zorg in Nederland staat op een hoog niveau en dat wil het kabinet behouden. Door onder meer de vergrijzing zal de vraag naar zorg in de toekomst toenemen, terwijl het aantal beschikbare mantelzorgers afneemt. Met deze toenemende zorgvraag zijn er ook meer mensen nodig die gaan werken in de zorg. Naast het huidige arbeidsmarktbeleid zal er meer nodig zijn om dit vraagstuk op te lossen, anders wordt er een te groot beroep gedaan op de krappe arbeidsmarkt. Daarom zullen we de zorg anders moeten organiseren in de toekomst. Het kunnen blijven organiseren van die zorg is daarmee één van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. Het kabinet komt daarom voor de zomer van 2020 met voorstellen voor een toekomstbestendige zorg.” Dit is te lezen in het bericht op de [website van de Rijksoverheid](#).

*We willen in samenspraak met betrokken partijen verkennen hoe de governance binnen ons zorgstelsel kan en moet worden versterkt om de (toekomstige) zorgvraag in de regio in te kunnen vullen. Als de urgentie («het waarom») steeds duidelijker wordt, de richting («het wat») steeds breder gedragen, dan is het aangewezen te bepalen «hoe» we de transformatie verder brengen en wat daarvoor nodig is op nationaal en regionaal niveau en op het gebied van het toezicht. Dat kan ook aanpassingen binnen het stelsel vergen. **Daartoe brengen we voor het zomerreces van 2020 een contourennota uit om in het parlement te bespreken.** Hierbij maken we gebruik van de inzichten en ontwikkelingen uit de beweging de Juiste Zorg Op de Juiste Plek. De nota gaat vervolgens in op wat er bestuurlijk nodig is om de organiseerbaarheid en betaalbaarheid van de (voor)zorg en ondersteuning te verbeteren. Daarbij wordt ook gezien welke aanpassingen in wet- en regelgeving nodig zijn om dit te realiseren (Zie paragraaf 4, blz. 8 in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).*

Opmerking Federatie: Dit betreft niet de eerder aangekondigde ambtelijke werkgroep Hoekstra. Deze werkgroep is ingesteld door het Ministerie van Financiën om het nieuwe kabinet te adviseren. De uitspraak van minister Bruins tijdens het Notaoverleg Zorg in de regio over de houtskoolschets met betrekking tot acute zorg past hier wel in.

De vraag is of een toekomstbestendige zorg te realiseren is door een betere 'governance' of door een betere organisatie.

Gelden voor programma Zorgevaluatie & gepast Gebruik

De beste manier om mensen te helpen in hun dagelijks functioneren is door het voorkomen van (duurdere) zorg. (...) Om duurdere zorg te voorkomen, is het essentieel om te evalueren wat werkt en niet werkt. Zorgevaluatie moet daarom onderdeel zijn van het zorgproces. Daardoor krijgt de patiënt de bewezen beste zorg en wordt ook bijgedragen aan het betaalbaar houden van de zorg. Dat is de kern van het gezamenlijke programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik (ZE&GG)." (Zie blz. 9/10 van de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

En op blz. 193 van de Rijksbegroting 2020: *"De huidige regeling Voorwaardelijke Toelating wordt vervangen door nieuwe regelingen. Een deel van de gereserveerde middelen binnen het Uitgavenplafond Zorg wordt overgeheveld naar de VWS-begroting. Het gaat om de programma- en uitvoeringskosten voor de regelingen Veelbelovende zorg en Zorgevaluatie en gepast gebruik."*

SKMS-gelden niet rechtstreeks zichtbaar in rijksbegroting

De SKMS gelden maken nu onderdeel uit van de post 'kwaliteitsgelden curatieve zorg'. Zie blz. 193 in de [Rijksbegroting 2020](#): *"Overheveling kwaliteitsgelden curatieve zorg. Dit betreft middelen voor kwaliteitsgelden curatieve zorg. De grootste post (€ 26,5 miljoen) betreft kwaliteitsmiddelen die op grond van de Bestuurlijke akkoorden voor de huisartsenzorg, MSZ en ggz beschikbaar zijn gesteld. (...) ZonMw heeft in mei 2019 de opdracht gekregen om een programma Kwaliteitsgelden in te richten. Het programma wordt vanaf 2020 via ZonMw gefinancierd en de beschikbare middelen worden daarom vanaf dat jaar overgeheveld naar de begroting."*

Opmerking Federatie: Het niet specifiek benoemd zijn is niet een probleem; afspraken zijn opgenomen in de HLA-afspraken; dit is wel een blijvend aandachtspunt.

Subsidieregeling overstap van vrij beroep naar dienstverband vervallen

"Voor vrijgevestigde medisch specialisten is een subsidieregeling ingesteld om de financiële belemmeringen voor een overstap naar loondienst te verminderen. Dit is een uitvloeisel van het hoofdlijnenakkoord medisch-specialistische zorg 2014–2017 en de invoering van integrale tarieven in de medisch-specialistische zorg. De uitgaven voor deze regeling in 2020 worden geraamd op € 8,3 miljoen. De inzet van de middelen die zijn toegekend in het kader van het regeerakkoord om de gelijkgerichtheid tussen medisch specialistische bedrijven en de besturen van ziekenhuizen te verbeteren wordt in 2020 verder uitgewerkt." (Lees meer in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, blz. 81).

Opmerking Federatie: De Federatie gaat zeker aan de slag met deze aanbeveling; het verbeteren van de gelijkgerichtheid is namelijk ook een doelstelling van de Federatie in het meerjarenplan.

Extra geld voor jeugdzorg en ggz

Niet meer dan al besloten (een miljard voor 19, 20, 21) in mei 2019

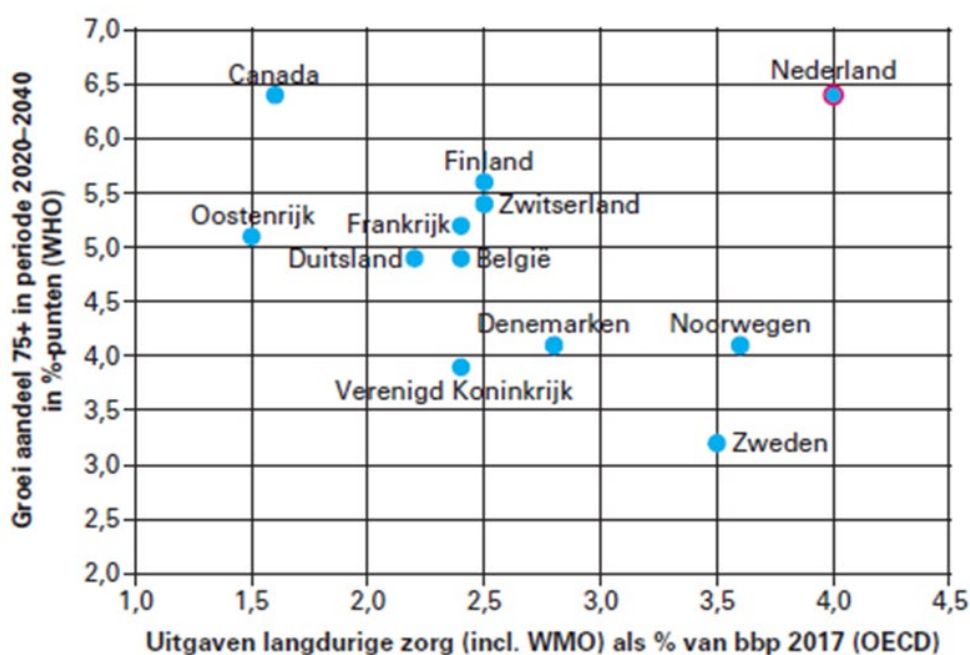
"Omdat sinds de decentralisatie meer kinderen in beeld komen en de transformatie nog onvoldoende van de grond komt heeft het kabinet extra middelen toegekend voor jeugdzorg. Gemeenten hebben extra € 400 miljoen in 2019 en € 300 miljoen in 2020 en 2021 gekregen in het gemeentefonds." (Lees meer in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, blz. 199).

Uitgaven langdurige zorg

En tenslotte een veelzeggend plaatje over de uitgaven langdurige zorg als % van BBP 2017 en de groei van het aandeel 75+ in de periode 2020-2040 (Zie voor meer informatie blz. 14 in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Dit betreft overigens de uitgaven van 2017.

Taakherschikking

“Taakherschikking is de komende jaren belangrijk om in te spelen op de veranderende en stijgende zorgvraag. Door taakherschikking doen professionals werkzaamheden die echt tot hun kerntaken en specialisme behoren. Dit komt het werkplezier en daarmee het behoud van medewerkers, de kwaliteit én de doelmatigheid van professionals ten goede en daarmee de effectiviteit van de zorg. In 2020 start het experiment met taakverschuiving van tandartsen naar mondhygiënisten. Middelen uit de bestuurlijke akkoorden medisch-specialistische zorg en huisartsenzorg en de bestuurlijke afspraken paramedische zorg ondersteunen de taakherschikking.” (Zie voor meer informatie de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, blz 20).

Opmerking Federatie: Dit roept de vraag op welke middelen worden ingezet voor (ondersteuning) van taakherschikking.

Informatiebeleid

“Dit artikelonderdeel in begroting 2020 is nieuw en richt zich op programma’s, kennis, informatie en innovatie. [...] Voor de invulling van de coördinerende functie die Nictiz heeft bij de ontwikkeling van ICT- en informatiestandaarden en als kenniscentrum bij het gebruik van deze standaarden is in 2020 een bedrag van € 6,3 miljoen beschikbaar. [...] Om de besluitvorming in goede onderlinge afstemming met de leden, het veld en internationale gremia voor te bereiden is € 2,2 miljoen beschikbaar. Het Informatieberaad moet naast externe kennis en capaciteit ook de leden van het Informatieberaad (de

bureaus van de koepels en brancheorganisaties) direct kunnen steunen bij het vertalen van de afspraken naar de consequenties voor hun sector en achterban. [...] (Zie blz. 108 in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Opmerking Federatie: Het artikelonderdeel wordt als ‘nieuw’ gepresenteerd, maar onduidelijk is in hoeverre het gaat om nieuw budget, ofwel communicerende vaten. (In de begroting van 2019 was structureel € 5.8 miljoen) begroot. Onduidelijk is of de € 6.3 miljoen structureel is).

Authenticatie in de zorg

“De toename van elektronische informatie-uitwisseling in de zorg en de groei in het gebruik van e-health toepassingen vragen om een veilige en betrouwbare authenticatie door patiënten en door zorgverleners die dit thans doen met behulp van de UZI-pas. VWS levert een bijdrage aan BZK voor het doorontwikkelen, implementeren en stimuleren van het gebruik van veilige authenticatie in de zorg. Hiertoe is binnen VWS een programma «Toegang» opgericht dat de zorg wil laten aansluiten op de middelen en voorzieningen van BZK en een hoger betrouwbaarheidsniveau bij de toegang tot medische gegevens wil realiseren.” (Zie voor meer informatie blz. 110 in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

“In 2018 is het Programma Implementatie Europese Zorgdiensten (PIËZO) gestart. Het programma wordt gefinancierd door VWS en de EU. De doelstelling van PIËZO is in eerste instantie betere zorg voor buitenlandse patiënten uit de EU die binnen Nederland ongeplande zorg nodig hebben, doordat de Nederlandse zorgprofessionals een patiëntsamenvatting kunnen opvragen bij het land van herkomst. In Nederland zal het hiervoor benodigde knooppunt in 2021 operationeel zijn. Voor 2020 is € 1 miljoen gereserveerd en vanaf 2021 structureel € 0,6 mln.” (Zie voor meer blz. 110 in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Opmerking Federatie: Het is opmerkelijk dat het opvragen van patiëntgegevens in Nederland tussen ziekenhuizen niet mogelijk is, maar dat dit tussen EU-landen per 2021 operationeel dient te zijn. Dit roept de vraag op hoe dit programma wordt verbonden aan de acties vanuit het Informatieberaad.

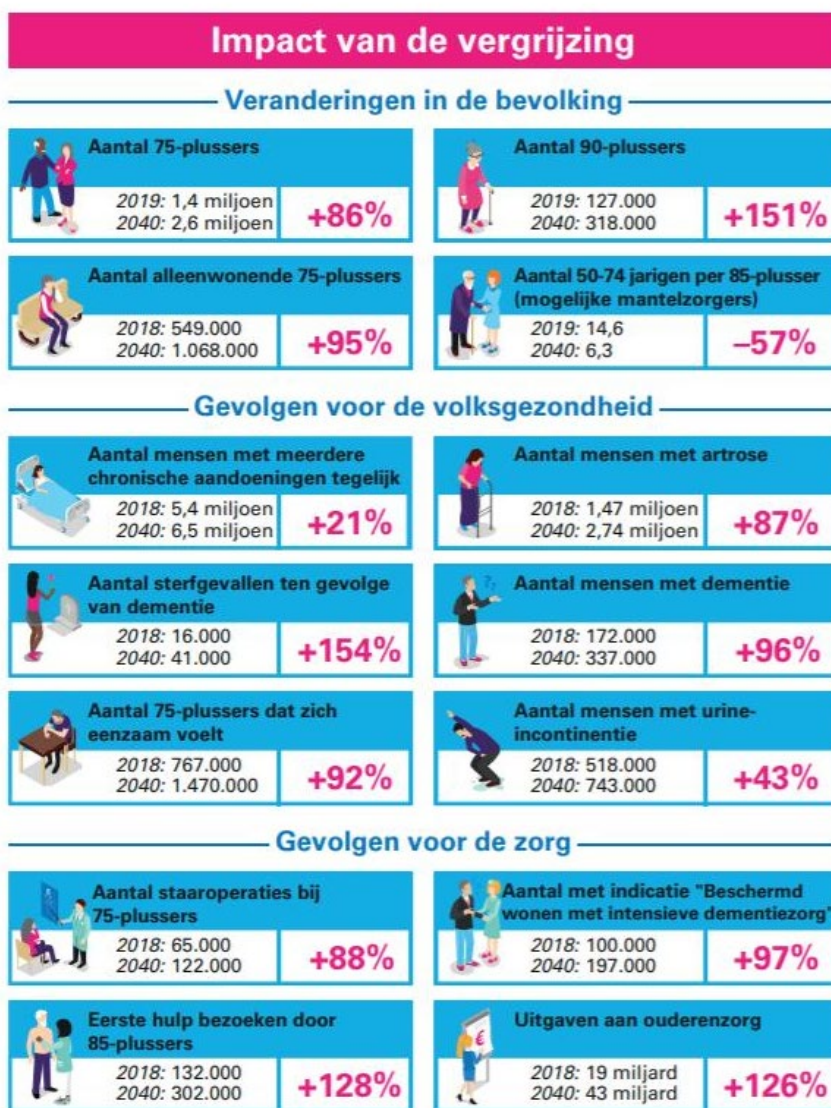
Keuzehulpen

“VWS geeft een bijdrage aan enkele bestaande initiatieven in het veld voor bundeling en doorontwikkeling en om patiënten wegwijs te maken en hen te ondersteunen bij de keuze in de wereld van betrouwbare gezondheidsinformatie en -apps. Totaal is er in de begroting 2020 voor het programma Innovatie en zorgvernieuwing € 10 miljoen gereserveerd.” (Zie voor meer informatie blz. 109 in de [Rijksbegroting 2020](#) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Opmerking Federatie: Dit is een eenmalige bijdrage.

Infographic met betrekking tot veranderingen in de bevolking

Deze infographic laat zien hoe onze volksgezondheid en zorg zich ontwikkelen als we als maatschappij op de huidige voet zouden doorgaan en niets extra's zouden doen.